

**UCHWAŁA NR XLVIII/307/23
RADY GMINY ŁUBNICE**

z dnia 28 czerwca 2023 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób
Doznających Przemocy Domowej na lata 2023-2027.**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz. U. z 2023 r. poz. 40 z późn. zmianami), art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (tekst jednolity Dz. U. z 2021 r. poz. 1249 z późn.zm.), Rada Gminy Łubnice uchwala co następuje:

- § 1. Uchwala się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2023-2027, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.
- § 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Łubnice.
- § 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy

Marian Komasara

Załącznik do uchwały Nr XLVIII/307/23
Rady Gminy Łubnice
z dnia 28 czerwca 2023 r.

**GMINNY PROGRAM
PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY
DOMOWEJ
I OCHRONY OSÓB DOZNAJĄCYCH
PRZEMOCY DOMOWEJ
NA LATA 2023-2027**

Łubnice, 2023 r.

I. Wstęp

W celu efektywnego przeciwdziałania przemocy w domowej oraz zmniejszenia jej negatywnych następstw w życiu społecznym i rodzinnym duże znaczenie mają działania profilaktyczne, które zaszczepione odpowiednio wcześnie dają szansę na uniknięcie głębokiego kryzysu, a nawet tragedii.

Doskonalenie obecnego systemu ochrony i pomocy osobom doświadczającym przemocy domowej, przy jednoczesnym zapewnieniu stałych form oddziaływań wobec osób ją stosujących, ma przyczynić się do coraz bardziej zintegrowanego systemu pomocowego na rzecz rodzin.

W tym celu tworzy się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Gminy Łubnice, zwany dalej Programem. Obejmuje on profilaktykę skierowaną na najważniejsze czynniki ryzyka tkwiące w domu, rodzinie i jej otoczeniu społecznym. Nadrzędnym działaniem Programu są nie tylko oddziaływania profilaktyczne, ale także szybkie rozpoznanie zjawiska przemocy i przywrócenie bezpiecznego funkcjonowania w domu i w rodzinie. Zakłada się aktywne włączenie w realizację Programu wszystkich służb mających styczność w codziennej pracy z rodziną. Cele, działania i zadania Programu będą podlegać ewaluacji i odpowiadać na potrzeby mieszkańców Gminy Łubnice w zakresie przeciwdziałania występowania zjawiska przemocy domowej. Program ma istotne znaczenie dla realizacji celów polityki społecznej w skali lokalnej. Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2023-2027 został opracowany zgodnie z ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. z 2021 r. poz. 1249 oraz z 2023 r. poz. 289) i **ustawy z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw (tj.Dz. U. z 2023 r. poz. 535)** i jest kontynuacją działań podejmowanych w ramach realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2016-2022. Istotnym elementem Programu jest koordynacja działań podejmowanych na rzecz efektywnego przeciwdziałania przemocy domowej oraz zmniejszenia jej negatywnych następstw w życiu społecznym i rodzinnym. Podstawę Programu stanowi podejście interdyscyplinarne, zgodnie z którym wszelkie działania powinny być planowane i wdrażane przez specjalistów z różnych dziedzin, będących przedstawicielami różnych instytucji i organizacji działających w gminie (bądź obejmujących zasięgiem działania jego mieszkańców) w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej, w tym Zespołu Interdyscyplinarnego, Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

II. Charakterystyka zjawiska przemocy.

1. Pojęcie zjawiska przemocy w domowej- „**należy przez to rozumieć jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszając prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności :**

- a) naruszające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia,**
- b) naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną,**
- c) powodując szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołując u tej osoby cierpienie lub krzywdę,**
- d) ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej,**
- e) istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej”.**

Rodzina to najważniejsza i podstawowa komórka społeczna, jest pierwszym naturalnym środowiskiem człowieka. Prawidłowe funkcjonowanie rodziny ma wpływ na to, jak kształtują się nasze prawidłowe wartości. Styl, atmosfera życia w rodzinie decydują o tym jak dziecko, a później młody człowiek wykorzystuje zasób zdobytych doświadczeń. Każde dziecko do prawidłowego rozwoju potrzebuje rodziny, która otacza je miłością, zapewnia poczucie bezpieczeństwa i zaspakaja jego potrzeby. Z punktu widzenia potrzeb dziecka, rodzina jest podstawowym środowiskiem zapewniającym bezpieczeństwo emocjonalne, jest naturalnym środowiskiem wychowawczym, w którym główny element stanowią interakcje zachodzące między jej członkami. Rodzina w sposób świadomy i nieświadomy oddziałuje na osobowość dziecka, przekazuje mu swój system wartości, tradycje, poglądy, ukierunkowuje jego aktywność i postępowanie na całe życie. Rodzina jest najbardziej stabilnym punktem odniesienia w doświadczeniu dziecka. Pomyślny rozwój dziecka jest możliwy w prawidłowo funkcjonującej rodzinie. W przypadku jakiegokolwiek dysfunkcjonalności rodziny dziecko ma prawo do specjalnej ochrony i pomocy państwa. Wszelkie działania służb i instytucji pracujących na rzecz dobra dziecka i rodziny powinny być zintegrowane i uwzględniać prawo do zachowania tożsamości dziecka i jego prawa do utrzymania kontaktów z rodzicami.

W obszarze badań psychologicznych przemoc domowa rozumiana jest podobnie jako działania lub zaniechania sprawcy, dokonywane w ramach rodziny przez jednego z jej członków przeciwko pozostałym, z wykorzystaniem istniejącej lub stworzonej przez okoliczności przewagi sił lub władzy, godzące w ich prawa lub dobra osobiste, a przede wszystkim w ich życie lub zdrowie (fizyczne lub psychiczne).

2. Formy przemocy :

PRZEMOC PSYCHICZNA - Wyśmiewanie poglądów, religii, pochodzenia, narzucanie własnych poglądów, karanie przez odmowę uczuć, zainteresowania, szacunku, stała krytyka, wmawianie choroby psychicznej, izolacja społeczna (kontrolowanie i ograniczanie kontaktów z innymi osobami), domaganie się posłuszeństwa, ograniczanie snu i pożywienia, degradacja werbalna (wyzywanie, poniżanie, upokarzanie, zawstydzanie), stosowanie gróźb.

PRZEMOC FIZYCZNA - Popychanie, odpychanie, obezwładnianie, przetrzymywanie, policzkowanie, szczypanie, kopanie, duszenie, bicie otwartą ręką i pięściami, przedmiotami, ciskanie w kogoś przedmiotami, parzenie, polewanie substancjami żrącymi, użycie broni, porzucenie w niebezpiecznej okolicy, nieudzielanie koniecznej pomocy.

PRZEMOC SEKSUALNA - Wymuszanie pożycia seksualnego, wymuszanie nieakceptowanych pieszczot i praktyk seksualnych, wymuszanie seksu z osobami trzecimi, sadystyczne formy współżycia seksualnego, demonstrowanie zazdrości, krytyka zachowań seksualnych kobiety.

PRZEMOC EKONOMICZNA - Odbieranie zarobionych pieniędzy, uniemożliwienie podjęcia pracy zarobkowej, nie zaspakajanie podstawowych, materialnych potrzeb rodziny.

ZANIEDBANIE – stan ciągłego niezaspakajania podstawowych potrzeb fizycznych i emocjonalnych osób zależnych.

Formy przemocy: fizyczna, psychiczna, ekonomiczna i seksualna mogą się przenikać, ale każda może też występować osobno. Osobami doświadczającymi przemocy domowej są najczęściej kobiety, dzieci, osoby starsze lub niepełnosprawne, ale bywają też nimi mężczyźni.

III. Diagnoza zjawiska przemocy domowej na terenie Gminy Łubnice.

Celem analizy zjawiska przemocy na terenie gminy Łubnice jest zobrazowanie, jak na przestrzeni minionych lat kształtowała się dynamika tego problemu.

Diagnozę sporządzono w oparciu o dane otrzymane z Posterunku Policji w Połańcu oraz od Zespołu Interdyscyplinarnego w Łubnicach a uzupełnieniem diagnozy jest „Diagnoza problemów społecznych z zakresu uzależnień (alkoholu, narkotyków, dopalaczy), przemocy i innych problemów społecznych na terenie gminy Łubnice wśród dzieci, młodzieży i dorosłych” dane zdobyte w procesie ankietowania i rozmawiania z reprezentatywnymi grupami społecznymi:

- dorośli mieszkańcy gminy,
- sprzedawcy napojów alkoholowych w gminie,

- młodzież szkolna ze szkół na terenie gminy,
- osoby zaangażowane w pracę społeczną i mające styczność z problemami społecznymi gminy.

Raport jest szczególnie wartościowy, ponieważ obiektywne dane pochodzące ze statystyk udostępnione przez instytucje działające na terenie gminy są uzupełnione przez subiektywne opinie mieszkańców gminy.

Badanie zostało przeprowadzone i opracowane przez Ośrodek Profilaktyki Społecznej w Krakowie w czerwcu 2022 roku.

	2019	2020	2021
Liczba interwencji :	20	26	34
Liczba interwencji dotyczących przemocy w rodzinie :	15	16	27
Liczba ofiar przemocy w rodzinie (ogółem) :	21	10	41
Kobiety :	15	5	16
Mężczyźni :	1	1	14
Małoletni (do 13 lat):	5	4	11
Nieletni (17-18 lat) :	1	0	0
Liczba sprawców przemocy domowej (ogółem) :	15	8	14
Kobiety :	0	0	3
Mężczyźni :	15	8	11
Nieletni :	0	0	0
Liczba dzieci obecnych podczas interwencji :	4	4	11

Powyższa tabela ilustruje dane mówiące o tym, ile było interwencji, kto był sprawcą kto był ofiarą w gminie Łubnice w poszczególnych latach.

Analizując dane z tabeli należy stwierdzić, że z roku na rok zwiększa się liczba interwencji Policji w związku z przemocą domową. Wzrasta również liczba innych działań związanych z tym problemem.

Skutki problemów społecznych odczuwają wszyscy mieszkańcy gminy, w różnym stopniu. Osoby badane uważają, że najbardziej dotyczą one osób i rodzin dotkniętych problemem alkoholowym ale jak badanie wykazuje na drugim miejscu są osoby i rodziny dotknięte przemocą domową.

Przemoc domowa jest powszechnym problemem, w szczególności do kobiet i dzieci. Sytuacja jest poważna, bo ofiary rzadko przyznają się do tego. Nie wspominając już o sytuacjach, w których ofiarą przemocy jest mężczyzna. Ofiarą przemocy domowej może być każdy bez względu na wiek, płeć, wykształcenie czy status społeczny. Do skutków przemocy należą: uszkodzenia ciała(rany, złamania, stłuczenia, siniaki, poparzenia, zadrapania itd.), zespół stresu pourazowego, życia

w nieustającym stresie,, strach, lęk, napady paniki, zaburzenia psychosomatyczne, bezsenność, zniszczenie poczucia mocy sprawczej, obniżenie poczucia wartości i godności, osłabienie psychicznych i fizycznych zdolności stawiania oporu, uogólniona niechęć i obawa do przedstawicieli płci sprawcy przemocy, znalezienie się w sytuacji bez środków do życia i jeszcze wiele, wiele innych”.

Liczba Niebieskich Kart „A”, które wpłynęły do Przewodniczącego ZI w 2022 roku.

Liczba „Niebieskich Kart – A”, które wpłynęły do Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego w 2022 roku wynosi 6 w tym wypełnionych przez :

1. Pomoc społeczną- 1
2. Policję- 5
3. Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych- 0
4. Oświatę- 0
5. Ochronę Zdrowia- 0

Na terenie Gminy Łubnice przemoc domowa najczęściej jest powiązana z alkoholizmem, niskimi dochodami finansowymi na członka rodziny, niskim wykształceniem oraz małą świadomością społeczną. Zjawisko znęcania się nad członkami rodziny zazwyczaj występuje w domach rodzinnych w zamkniętym kręgu osób, gdzie świadkami są jedynie członkowie rodziny. Ofiary przemocy domowej najczęściej boją się, a niejednokrotnie wstydzą się o tym mówić i zgłaszać po pomoc do właściwych organów. Trudno jest im w tych sprawach zeznawać przed policją, w sądzie i z tego powodu biernie przyzwalają na trwanie przemocy. Tylko bardzo zdeterminowane ofiary przemocy domowej decydują się na jej przerwanie.

IV. Główne założenia programu

1. Cel główny.

Przeciwdziałanie następstwom zaistnienia problemom poprzez zmniejszenie skali zjawiska przemocy domowej oraz stworzenie jednolitego, profesjonalnego systemu interwencji i wsparcia dla osób zagrożonych bądź uwikłanych w przemoc.

2. Cele szczegółowe i zadania

- a/ Podniesienie świadomości społecznej na temat zjawiska przemocy domowej.
- b/ Zapewnienie pomocy rodzinom, w których występuje przemoc z uwzględnieniem potrzeb wszystkich członków rodziny.
- c/ Pogłębianie wiedzy i doskonalenie umiejętności pracowników z instytucji i organizacji zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy i pomaganiem w sytuacji jej wystąpienia.

3. Zadania Programu:

- a/ Zapewnienie kompleksowego wsparcia osobom oraz rodzinom dotkniętym

przemocą domową.

Zespół Interdyscyplinarny składa się z grupy specjalistów z różnych dziedzin, zajmuje się rozwiązaniem konkretnego problemu przy wykorzystaniu zasobów będących w dyspozycji każdego z członków takiego Zespołu. Funkcjonowanie Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy domowej opiera się właśnie na takich zasadach. Wyznaczone w drodze porozumień zawartych między gminą, a podmiotami niosącymi pomoc osobom doznającym przemocy domowej spotykają się w celu nakreślenia sposobu, w jaki chcą działać i wykorzystywać swoje kompetencje, możliwości i zasoby w przeciwdziałaniu przemocy domowej reprezentujących instytucje. Zabezpieczanie wsparcia dla osób doznających przemocy w ramach interwencji oraz, gdy tego potrzebują, świadczenie pomocy w znalezieniu bezpiecznego schronienia.

b/ Prowadzenie przez Zespół Interdyscyplinarny zintegrowanych i skoordynowanych działań w zakresie przeciwdziałania przemocy w domowej.

Diagnozowanie ryzyka wystąpienia problemu przemocy domowej. Otaczanie wsparciem dzieci i młodzieży z rodzin, w których występuje problem przemocy. Inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą domową. Monitorowanie sytuacji rodzin, w których istnieje zagrożenie wystąpienia przemocy. Prowadzenie procedury NK zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa (m.in. opracowywanie indywidualnego planu pomocy, prowadzenie dokumentacji i monitoringu).

c/ Podniesienie poziomu wiedzy i umiejętności osób realizujących zadania związane z przeciwdziałaniem przemocy domowej.

Organizowanie spotkań edukacyjnych obejmujących tematykę: przemocy domowej, cyberprzemocy w sieci (profilaktyka).

Systematyczne szkolenia przedstawicieli służb podejmujących działania na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej, w tym szkolenia z zakresu diagnozowania przemocy domowej, realizacji procedury Niebieskiej Karty. Organizowanie wspólnych spotkań pracowników z różnych instytucji i organizacji w celu poznania wzajemnych kompetencji, usprawniania systemu przepływu informacji, wymiany doświadczeń.

d/ Edukacja środowiska lokalnego – zmiana postaw mieszkańców wobec zjawiska przemocy domowej.

Upowszechnianie tematyki związanej ze specyfiką zjawiska przemocy domowej poprzez dystrybucje ulotek, broszur, plakatów oraz publikowanie na stronie internetowej UG Łubnice przez OPS informacji i artykułów.

Realizatorami Programu są:

- Gmina Łubnice- Wójt Gminy Łubnice.

- Ośrodek Pomocy Społecznej- Kierownik OPS.
- Zespół Interdyscyplinarny- Przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego.
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych- Przewodniczący GKRPA.

5. Przewidywane efekty realizacji Programu.

Zakłada się, że zadania realizowane w ramach Programu doprowadzą do zwiększenia skuteczności pomocy i wsparcia osobom, rodzinom zagrożonym i dotkniętym przemocą domową poprzez :

- a) wzmocnienie i upowszechnienie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej,
- b) podniesienie świadomości społecznej w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej,
- c) zmniejszenie liczby osób i rodzin dotkniętych przemocą domową,
- d) zwiększenie dostępności do pomocy specjalistycznej osobom i rodzinom doświadczającym przemocy, w tym zapewnienie miejsc w całodobowych placówkach udzielających pomocy,
- e) podniesienie jakości usług świadczonych przez przedstawicieli instytucji realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.

V. Monitorowanie i ewaluacja Programu

Monitoring i ewaluację niniejszego programu będzie prowadził Ośrodek Pomocy Społecznej w Łubnicach corocznie w terminie do dnia 31 marca przedłoży Radzie Gminy sprawozdanie z realizacji Programu na podstawie danych udzielanych przez instytucje zajmujące się problemem przemocy domowej.

Źródłem finansowania zadań zawartych w Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2023-2027 będą w szczególności środki własne gminy, w tym wpływy z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, dotacje budżetu państwa.

Przewodniczący Rady Gminy

Marian Komasara

Imienne głosowanie uchwały Nr XLVIII/307/23 w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2023-2027.

Lp.	Nazwisko i imię	Za	Przeciw	Wstrzymał się od głosu
1	Adaś Henryka	X	—	—
2	Bąk Ewa	—	—	—
3	Bolon Maria	X	—	—
4	Golba Marian	X	—	—
5	Gromny Marian	X	—	—
6	Komasara Marian	X	—	—
7	Kowalska Aneta	X	—	—
8	Kozioł Eugeniusz	X	—	—
9	Krzyszowski Paweł	X	—	—
10	Sekuła Stanisław	X	—	—
11	Soja Danuta	X	—	—
12	Stefaniak Robert	X	—	—
13	Szałach Michał	X	—	—
14	Szymański Grzegorz	X	—	—
15	Wróbel Justyna	X	—	—